

III. Hospital Days – o javnom i privatnom zdravstvu na jednome mjestu

Koncem rujna, tijekom dva dana konferencije Hospital Days 2014. održane u Hypo Centru u Zagrebu više od 700 sudionika imalo je priliku pratiti brojna predavanja i sudjelovati u raspravama u sklopu okruglih stolova. Organizator skupa, softverska tvrtka IN2, u suradnji s tvrtkom Samsung kao partnerom, okupila je hrvatske i međunarodne stručnjake iz područja zdravstva, uključujući zdravstveno osiguranje, farmaceutiku i informatiku. Treću godinu zaredom voditelj je bio Željko Kardum, koji je i ovaj put dao osobni pečat konferenciji, osobito okruglim stolovima na kojima se raspravljalo otvoreno i srčano.

Važna je novost bila mogućnost sudjelovanja u prethodno objavljenim stručnim radionicama. Tijekom konferencije organiziran je i zasebni prostor, gdje su izlagači predstavili najnovije proizvode, usluge i rješenja iz zdravstvene industrije i tehnologije. Skup su podržali brojni pokrovitelji i sponzori. Konferencija je ove godine prvi put ušla u sustav bodovanja Hrvatske liječničke komore za trajnu medicinsku izobrazbu, što označava vrijedan doprinos mogućnosti kontinuirane edukacije liječnika.

Upravljanje bolnicama – iskustva ravnatelja

Nakon što je Branka Lasić, direktorica Sektora zdravstva tvrtke IN2, skup proglasila otvorenim, počeo je prvi tematski blok „Upravljanje bolnicama“, koji je pak prezentacijom otvorio Branko Šestan, ravnatelj Klinike za ortopediju Lovran, jedine javne bolnice u Hrvatskoj koja već osam godina posluje pozitivno. Istaknuo je da je ključni preokret u poslovanju bilo rješavanje javne nabave, nakon čega se spontano počelo provoditi prirodni odljev, odnosno smanjenje broja zaposlenih, pa u trenutku odlaska radnika u mirovinu nisu zapošljavali druge djelatnike. Naveo je da je zdravstveni sustav u Hrvatskoj postavljen na zdravim

Na trećem skupu Hospital Days, ovaj put održanom u Zagrebu, uz rekordan broj sudionika, tvrtka IN2, u suradnji sa Samsungom, okupila je hrvatske i međunarodne stručnjake iz područja zdravstva, zdravstvenog osiguranja, farmaceutike i informatike. Važna je novost bila mogućnost sudjelovanja u prethodno objavljenim stručnim radionicama, te uvrštenje skupa u sustav bodovanja Hrvatske liječničke komore za trajnu medicinsku izobrazbu, što je vrijedan doprinos mogućnosti kontinuirane edukacije liječnika.

temeljima, ali se u praksi željene promjene u bolnicama ne provode, te da je u bolnici kojom rukovodi već provedeno ono što država pokušava provesti u cijelom zdravstvu. Rješenje financijskih problema javnih bolnica vidi u transparentnoj, objedinjenoj javnoj nabavi i kadrovskoj racionalizaciji.

Ravnatelj Kliničkog bolničkog centra (KBC) Zagreb Zlatko Giljević je u sljedećem predavanju istaknuo da je bolnica u Lovranu specifičan slučaj. Kako je naveo, KBC Zagreb pokriva veći spektar zdravstvenih usluga od Lovrana. Uz to, KBC Zagreb na transplantacijama godišnje bilježi financijski gubitak u vrijednosti 20 milijuna eura, ali se pacijente ne odbija, no to ukazuje da je financiranje zdravstva neadekvatno. Dodao je i da dodatni problem stvaraju zakoni, tj. da su za sadašnje stanje u državnim bolnicama odgovorni način financiranja i pravni okvir koji ne dopušta da pacijenti sami doplaćuju skuplji ugradbeni materijal ili lijekove. Bolnički informacijski sustav (BIS) usporedio je s modernim upravljanjem zrakoplovom, pri čemu svaka osoba i svaki segment imaju svoju ulogu, a ušteda koju BIS može generirati ovisi i o funkcioniranju globalnog sustava, kolektivnim ugovorima itd.

Nikica Gabrić, osnivač i ravnatelj privatne Poliklinike Sunce, u predavanju je naveo da u reformi zdravstvenog sustava treba razmišljati i o privatnom zdravstvu, koje je diskriminirano. Državno zdravstvo ima monopol na osiguranje, pa time i na pacijente. Smatra neodrživim

sustav u kojem liječnici u državnim bolnicama imaju zajamčenu plaću bez obzira na kvalitetu rada i učinak, a ravnatelji se biraju po načelu političke podobnosti, a ne sposobnosti.

Na okruglom stolu posvećenom upravljanju bolnicama aktivno su osim trojice spomenutih predavača sudjelovali i stručnjaci iz Karlovca: sanacijski ravnatelj Opće bolnice Karlovac Suad Crnica i predsjednik Sanacijskog vijeća karlovačke bolnice Goran Lazić. Rasprava se vodila o tome može li bolnica poslovati bez gubitaka, pri čemu je iskustvo karlovačke bolnice izazvalo pozornost jer se razumljivo, sustavno i transparentno opisalo primjere uspješnih inicijativa za uštede koje nisu na štetu usluge.

Sudionici zdravstvenog sustava

Na drugom tematskom bloku „Sudionici zdravstvenog sustava“, predsjednik Hrvatske udruge bolničkih liječnika (HUBOL) Trpimir Goluža rekao je da izlaz iz teške situacije, u kojoj je liječnička struka degradirana, vidi u suočavanju sa stvarnošću sukladno mogućnostima, u stvaranju funkcionalnog sustava i strukovnom kolektivnom ugovoru za liječnike. Smatra da se zbog nedostatka kadrova liječnicima protuzakonito organizira radno vrijeme te da su im ukinute naknade za godišnje odmore. Istaknuo je investiranje poreznih obveznika u dugogodišnje obrazovanje liječnika i potrebu da se to ulaganje vrati kroz ostanak liječnika u hrvatskom zdravstvenom sustavu, umjesto iseljavanja.

Đula Rusinović Sunara iz Hrvatske udruge za promicanje prava pacijenata govorila je o pravima pacijenata i zaštiti tih prava, procesuiranju pritužbi pacijenata, nedostatku organizirane psihološke pomoći za bolesnike, netransparentnosti lista čekanja i privatiziranim kliničkim ispitivanjima. Spomenula je lošu komunikaciju s pacijentima te zaključila da oni koji onemogućavaju zaštitu ostvarivanja prava pacijenata podupiru postojeće stanje i korupciju u zdravstvu.

Marija Kadović iz Kliničke bolnice Merkur angažirano je govorila o položaju medicinske sestre u zdravstvenom sustavu te istaknula kako fakultetska izobrazba nije prepoznata u smislu adekvatnih radnih mjesta iako se sestринство u zadnjih desetak godina razvilo iz struke u profesiju. Osvrnula se na probleme ljudskih, edukacijskih, strateško-konceptijskih i informacijsko-komunikacijskih resursa, što može izazvati velik odljev medicinskih sestara u druge države.

Okrugli stol okupio je, uz Trpimira Golužu i Borisa Brkljačića (prvi dopredsjednik Hrvatskog liječničkog zbora – HLZ), Hrvoja Miniga (predsjednika Hrvatske liječničke komore – HLK), Borisa Ujevića (specijalist ginekologije Kliničke bolnice Sveti Duh), te specijalista obiteljske medicine Zorana Maravića iz istoimene ordinacije. Pokazalo se da liječničke udruge nisu jedinstvenih stavova u svezi statusa liječnika u zdravstvenom sustavu, ali da sudionici gorljivo brane stavove u koje vjeruju, što je bio i svojevrsni uvod u srčanu raspravu o kvaliteti i akreditaciji sljedećeg dana.

Nove tehnologije u zdravstvu

U trećem tematskom bloku „Nove tehnologije u zdravstvu“ predstavljani su IT projekti u zdravstvu. Wolfgang Merz (*CTO Office EMEA; EMC Isilon Storage Division*) započeo je blok predavanjem o digitalnoj patologiji i izazovima pohrane podataka, istaknuvši važnost partnerstva.

Hrvoje Jednačak iz Klinike za neurokirurgiju KBC-a Zagreb, Rebro, govorio je o mEMR-u te istaknuo prednosti – mobilnost, jednostavnost, dostupnost i praćenje

bolesnika 24 sata na dan. Katarina Kralj, voditeljica projekta eZdravlje Ministarstva zdravstva Slovenije, nadovezala se prezentacijom o slovenskim iskustvima na području eZdravlja, pri čemu svaka promjena ministra nadležnog za zdravstvo predstavlja izazov zbog promjene pokrovitelja projekta. Sang Lee, senior menadžer tvrtke Samsung, predstavio je relevantni portfolio eZdravlja Samsunga, jednog od glavnih pokrovitelja konferencije.

Na okruglom stolu diskutirali su Ozren Pezo (pomoćnik ravnateljice za IT HZZO-a), Ante Mandić (predsjednik Uprave IN2), Danijel Bačelić (Samsung Hrvatska), Miroslav Mađarić (savjetnik ravnatelja za informatiku KBC-a Zagreb), Ivan Vidaković (direktor Microsofta Hrvatska) te Boris Bauk (generalni direktor Hewlett-Packarda Hrvatska).

Uloga farmaceutske industrije u edukaciji liječnika

U sklopu tematskog bloka posvećenog ulozi farmaceutske industrije u edukaciji liječnika, Željko Krznarić je kao predsjednik Hrvatskog liječničkog zbora govorio o kontinuiranoj medicinskoj edukaciji u Hrvatskoj i u svijetu kao sastavnom dijelu cjeloživotnog programa edukacije liječnika. Osvrnulo se i na standarde za očuvanje neovisnosti kontinuirane medicinske edukacije pri komercijalnom financiranju. Dragan Korolija-Marinić, pomoćnik ministra zdravlja za transplantaciju i biomedicinu, govorio je o očekivanjima Ministarstva zdravlja (MiZ) Republike Hrvatske, zdravstvenih radnika i ustanova od kontinuirane medicinske edukacije, a u kontekstu prioriteta razvoja zdravstva 2012-2020. Osvrnulo se i na neprimjerene marketinške odnose te istaknuo potrebu dijaloga.

Slobodanka Bolanča, direktorica medicinskih poslova GlaxoSmith-Kline d.o.o. za Hrvatsku, osvrnula se na ulogu farmaceutske industrije u transparentnosti financiranja kontinuirane edukacije zdravstvenih radnika, s naglaskom na promoviranje smjernica, pri čemu farmaceutska industrija ima suradnu ulogu.

Vlasta Zmazek je kao članica Izvršnog odbora Koalicije udruge

u zdravstvu govorila o stavu udruge pacijenata prema edukaciji koju plaća farmaceutska industrija. Navela je da je stav pozitivan ukoliko je postupak transparentan.

U sklopu okruglog stola „Uloga farmaceutske industrije u kontinuiranoj medicinskoj edukaciji zdravstvenih radnika“ sudjelovali su Željko Krznarić, Dragan Korolija-Marinić, Hrvoje Minigo, Vlasta Zmazek i Slobodanka Bolanča.

Kvaliteta zdravstvene zaštite

Drugoga dana konferencije obrađena su četiri tematska bloka, a svaki je uključivao zasebni okrugli stol s relevantnim govornicima. Tema o kvaliteti zdravstvene zaštite započeta je serijom od četiri predavanja. Biserka Simčić iz slovenskog Ministarstva zdravlja govorila je o akreditaciji u Sloveniji, koja je počela uz inicijalnu financijsku pomoć Ministarstva zdravlja zdravstvenim ustanovama u iznosu od 85.476 eura. Nakon neuspjelog pokušaja uspostavljanja nacionalnih akreditacijskih standarda 2002. godine, Slovenija je 2011. pristupila formiranju Akreditacijskog savjeta pri Ministarstvu zdravlja, a međunarodne akreditacijske kuće provode akreditaciju.

Maja Vajagić, viši inspektor iz HZZO-a, govorila je o ulozi HZZO-a u praćenju uspješnosti i rada bolnica. Istaknula je da je u središtu svega osigurana osoba, a perspektiva u suradnji i kontinuitetu praćenja i razvoja sustava.

Kristian Deša, pomoćnik sa-nacijskog upravitelja za kvalitetu KBC-a Rijeka, osvrnulo se na praćenje pokazatelja kvalitete i troškova temeljem DTS sustava u KBC-u Rijeka. Kao prijedlog budućih aktivnosti istaknuo je rad na kliničkim smjernicama, uspostavu nacionalnog tijela za DTS sustav, uspostavu dvosmjerne komunikacije između nacionalne razine i razine radilišta te potrebu izrade nacionalne aplikacije za usporedbu pokazatelja kvalitete i financijskih pokazatelja, uz potrebu izrade mehanizma primjerene unutarbolničke raspodjele prihoda.

Maša Bulajić, pomoćnica ravnateljice za akreditaciju u Agenciji za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i

socijalnoj skrbi, upoznala je prisutne s ustrojem i nadležnostima agencije te detaljno prikazala rezultate na području akreditacije zdravstvenih ustanova. Istaknula je nužnost otvorene kontinuirane komunikacije i konkretne suradnje s ostalim relevantnim subjektima sustava – od MiZ-a, Povjerenstva za kvalitetu MiZ-a, pa do svake pojedine zdravstvene ustanove, strukovnih komora, udruga pacijenata itd.

U sklopu teme održan je i okrugli stol „Utječe li štednja na kvalitetu bolnica?“, a sudjelovali su Biserka Simčić, Miroslav Harjaček iz Povjerenstva za kvalitetu MiZ-a, Kristian Deša, Vlasta Krešić iz Hrvatske udruge medicinskih sestara te Maša Bulajić. U angažiranoj raspravi diskutiralo se o vrijednostima nacionalne akreditacije spram inozemne te o drugim temama vezanima uz provođenje akreditacije i odgovornostima dionika procesa.

Konkurencija – bitan čimbenik razvoja zdravstvenog osiguranja

U sklopu teme o zdravstvenom osiguranju nazočnima su se obratili predavači iz osiguravateljskih kuća. Aleš Mikeln, predsjednik Uprave Vzájemne zdravstvene zavarovalnice iz Slovenije, naveo je konkurencija kao bitan čimbenik razvoja zdravstvenog osiguranja, koje mora staviti interes osiguranika na prvo mjesto. Zdravstvena reforma pak mora podrazumijevati i organizaciju i financiranje zdravstvene opskrbe i dugotrajne zdravstvene skrbi o starijim osobama na temelju demografskih trendova, makroekonomske situacije i konkretnih izračuna.

Leo Šunjić iz HZZO-a naveo je da dopunsko osiguranje HZZO-a u prvih osam mjeseci bilježi rast prodaje od 1,5% u odnosu na prošlogodišnje razdoblje, a budućnost vidi u zdravoj konkurentskoj politici, širem obuhvatu i solidarnosti kao jamstvu prihvatljive premije.

Mario Bagat iz Croatia zdravstvenog osiguranja d.d. govorio je o položaju privatnih zdravstvenih osiguravatelja, ističući nužnost usklađi-

vanja propisa, suradnje s HZZO-om i sa zdravstvenim ustanovama. Govornici, predstavnici HZZO-a i drugih osiguravateljskih kuća iz Hrvatske i Slovenije, ujedno su bili i sudionici interaktivnog okruglog stola o zdravstvenom osiguranju.

Financijska održivost zdravstvenog sustava

Treći tematski blok „Financijska održivost zdravstvenog sustava i njegova budućnost“ počeo je izlaganjem Stjepana Oreškovića, direktora suradnog centra Svjetske zdravstvene organizacije, koji je govorio o tome što se može naučiti od drugih, uz ključno pitanje koliko suvremeni zdravstveni sustavi odgovaraju potrebama vremena i kako osigurati održivost.

Finski govornik Antti Pohjola inen održao je predavanje „*Doing More with Less*“ te naveo primjere koji smanjuju troškove. Vanni Ventura iz Italije govorio je o optimizaciji laboratorijskih procesa. Simon Vrhunec je pak na primjeru Univerzitetškog kliničkog centra Ljubljana, gdje je vršitelj dužnosti direktora, govorio o održivosti visokospecijaliziranih zdravstvenih ustanova i pokazateljima poslovanja.

Okrugli stol o financijskoj održivosti zdravstvenog sustava okupio je pet panelista: osim Stjepana Oreškovića i Simona Vrhunca, sudjelovali su Davor Katavić (pomoćnik ministra za pravne i financijske poslove Ministarstva zdravlja), Kenan Hrapović (direktor Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore) i Ivan Lukovnjak (direktor kontrolinga tvrtke Medilab d.o.o.), koji su raspravljali o rješenjima za racionalizaciju i smanjenje troškova bolničkog sustava, uz poboljšanje kvalitete.

Masterplan bolnica – jedna od reformskih mjera

Govornik od kojeg je prepuna dvorana imala najveća očekivanja svakako je bio ministar zdravlja Siniša Varga. Osim ministra, u radu okruglog stola sudjelovao je Davor Katavić, pomoćnik ministra za pravne i financijske poslove u Ministarstvu

zdravlja, kao zamjena ravnateljici HZZO-a Tatjani Prenda Trupeć, koja se ispričala zbog izostanka.

Ministar se osvrnuo na Masterplan hrvatskih bolnica, tj. funkcionalno povezivanje bolnica uz bitno smanjenje broja akutnih kreveta u korist dnevne skrbi i dnevne kirurgije. Poznato je da je Masterplan izrađen za vrijeme mandata prethodnog ministra zdravlja Rajka Ostojića, Vlada ga je bila već prihvatila, ali ga je ministar Varga ocijenio neusklađenim s financijskim mogućnostima i kadrovskim potencijalima te je pokrenuo reviziju. Masterplan bolnica jedna je od reformskih mjera koje će do kraja 2015. godine unaprijediti zdravstveni sustav na zadovoljstvo svih korisnika. Zbog lošeg planiranja, na sanaciju u zdravstvu u proteklih 20 godina utrošeno je 17,5 milijardi kuna. Ministar je najavio promjenu modela središnje nabave, spomenuvši da bi za nju od 1. siječnja 2015. bila zadužena jedna od državnih agencija. Tada bi trebao početi postupak akreditacije bolnica, uključujući praćenje javno dostupnih pokazatelja kvalitete i uspješnosti. Izlaskom HZZO-a iz državne riznice od 1. siječnja iduće godine došlo bi do ukidanja limita bolnica, koje bi sredstva od HZZO-a dobivale tek nakon izvršenja usluga. Za uvođenje novog sustava predviđeno je prijelazno razdoblje od 10 mjeseci. Ministar je naveo i da se radi na izmjenama zakona o pravima pacijenata, istaknuvši kako je osobno zainteresiran da se uzdignu na novu razinu.

Ministrom izlaganjem o reformi bolničkog sustava završena je konferencija, koja je, ovaj put u Zagrebu, okupila rekordan broj sudionika. Nakon završne riječi Danijela Budakovića, direktora konferencije, zamjenika izvršnog direktora za sektor zdravstva tvrtke IN2, sudionici su se razišli u nadi da će se do sljedeće godine broj tema povećati, sadržaj biti barem jednako zanimljiv, a rasprave otvorene i aktualne.

Maša Bulajić, dr. med., univ. spec. oec.